

Reclassering Nederland
Landelijk Kantoor
Beleid
Vivaldiplantsoen 100
3533 JE Utrecht
Postbus 8215
3503 RE Utrecht
(T) 030-2324949
(F) 030-2324950
(I) www.reclassering.nl

Aan Tweede Kamer, Vaste commissie voor Binnenlandse Zaken
Van Sjef van Gennip, algemeen directeur Reclassering Nederland
Datum 23 maart 2015
Onderwerp Position paper 'capaciteit en versterking veiligheidsketen'

Inleiding

Jihadisme vormt een substantiële bedreiging voor de nationale veiligheid van Nederland en de internationale rechtsorde. De Rijksoverheid streeft naar een integrale aanpak van het bestrijden van jihadisme en radicalisering door in te zetten op een aantal preventieve en repressieve maatregelen.

Met het landelijk werkende team Terroristen, Extremisten en Radicalen (Team TER) levert Reclassering Nederland haar bijdrage aan deze integrale aanpak. Daar waar voor (vermeend) geradicaliseerden in een juridisch kader advies wordt gevraagd of reclasseringstoezicht wordt opgelegd. Speciaal daarvoor opgeleide reclasseringswerkers voeren deze taken uit.

Aanpak

De aanpak is gericht op signaleren van risico's, bijdragen aan de-radicaliseren en resocialiseren. De reclassering bouwt aan een zogenoemde werkalliantie met de betrokkene, waarin ingeschat kan worden waar hij of zij zich bevindt wat betreft ideologie en radicalisering. Dit laatste met hulp van experts. Daarmee wordt risicomanagement mogelijk en tegelijkertijd gezocht naar mogelijkheden tot beïnvloeding en gedragsverandering. De aanpak kenmerkt zich door intensieve samenwerking met andere partijen en het samenbrengen van uiteenlopende expertise.

Inzichten

De ervaringen de afgelopen jaren leiden onder meer tot de volgende inzichten:

Bundeling expertise

Het is van groot belang om de kennis en expertise die er is te bundelen. Binnen organisaties en tussen organisaties. Bij de aanpak van deze doelgroep ligt een taak voor zowel justitiële (politie, OM, ZM, DJI, reclassering) als niet-justitiële ketenpartners (gemeenten, verenigingsleven, gemeenschappen, zorginstellingen). Alleen vanuit een goed afgestemde ketenaanpak kunnen personen die dreigen te radicaliseren worden gevonden en kan hun radicaliseringsproces beïnvloed worden.

Aanvullen en doorontwikkelen expertise

Daar waar onvoldoende expertise is of behoefte is aan aanvulling en doorontwikkeling, bijvoorbeeld waar het gaat om deradicaliseringsprogramma's, moet geïnvesteerd worden. Daarbij kan ook internationaal samengewerkt worden om te beoordelen of behandelprogramma's geschikt zijn voor toepassing in Nederland. Daarbij dient voor ogen te worden gehouden dat de doelgroep een diversiteit aan problematiek kent en er derhalve maatwerk per individu nodig zal zijn.

Kenmerken

Het proces van radicalisering verloopt in een aantal fasen (Moghaddam, 2005; De Wolf & Doosje, 2015). En ideologie lijkt in veel gevallen niet leidend, of zelfs bepalend te zijn bij radicalisering. Afhankelijk van de fase is het mogelijk invloed uit te oefenen op het proces van radicalisering. Het is daarom van belang om de kenmerken van (het gedrag van) de doelgroep te analyseren, zodat gericht en zo effectief mogelijk geïntervenieerd kan worden.

Onderwijs & wetenschap

Het betrekken van de wetenschap en het onderwijs bij de (door)ontwikkeling van dit 'vakgebied' en de vertaling naar concrete methoden die toepasbaar zijn in de Nederlandse context (cultureel, maar ook wet- en regelgeving) is wenselijk. Uiteraard geldt ook hierbij dat men internationaal onderzoek en expertise kan uitwisselen.

Veiligheid

Zowel de fysieke veiligheid als de mentale weerbaarheid van medewerkers is een belangrijk aandachtspunt. Daarbij is samenwerking, ondersteuning en facilitering van ketenpartners als politie en OM van groot belang.

Dilemma's

Reclassering Nederland werkt vanuit haar missie en visie aan haar maatschappelijke opdracht om recidive terug te dringen en zo bij te dragen aan de veiligheid van de samenleving. Dit doet ze door middel van begeleiding en controle, waarbij de controle altijd ten dienste staat van gedragsverandering. Dat levert bij onderhavige doelgroep in de praktijk soms dilemma's op die vragen om positie- en standpuntbepaling door de eigen organisatie en overleg met ketenpartners.

Kernpunten:

- Bundeling expertise en intensieve samenwerking is van groot belang voor een effectieve ketenaanpak.
- Doorontwikkelen en aanvullen benodigde expertise en methoden in samenwerking met wetenschap.
- De doelgroep is divers waar het gaat om problematiek en de fase van radicalisering. Nadere analyse van de kenmerken van (het gedrag) van deze personen geeft inzicht in mogelijke effectieve methoden en aanpak.
- Samenwerking, ondersteuning en facilitering is van belang om de fysieke veiligheid en mentale weerbaarheid van (reclasserings)medewerkers te borgen.